

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **S. H.**
zastoupena JUDr. Richardem Pustějovským, advokátem
sídlem Matiční 730/3, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 3. 2024, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 3. 2024, **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10 854 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Richarda Pustějovského, advokáta se sídlem Matiční 730/3, Ostrava.

Odůvodnění:

1. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 4. 10. 2023, č. j. X(dále „prvostupňové rozhodnutí“),

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

přiznala žalobkyni ode dne 23. 8. 2023 invalidní důchod pro invaliditu I. stupně, neboť podle posudku Ostrava ze dne 31. 7. 2023 poklesla žalobkyni z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní neschopnost o 40 %. Žalobkyně proti rozhodnutí žalované podala námitky. O těchto námitkách rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 19. 3. 2024, č. j. X dále „napadené rozhodnutí“), a to tak, že zcela změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že pro nesplnění podmínek žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu zamítla a s účinností od 6. 5. 2024 výplatu invalidního důchodu zastavila. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu.

Shrnutí žaloby a žalobních bodů

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí, neboť posudkový lékař Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dále „IPZS“), který vypracoval posudek pro námitkové řízení, posoudil zdravotní stav žalobkyně nejen v rozporu s faktickým stavem žalobkyně, ale především s lékařskými nálezy odborných lékařů, zejména lékařské zprávy MUDr. M., zástupce primáře Městské nemocnice Ostrava. Tam byla žalobkyně operována jak v případě operace páteře, tak i následně tumoru v dutině lebeční. Dle této lékařské zprávy je žalobkyně významně pohybově omezena pro bolesti v oblasti páteře a není schopna zátěže a práce. Tomu odpovídá i omezení spočívající ve vyvarování se přetěžování bederní páteře, zvedání těžkých břemen, předklánění či dlouhého stání a sezení. Vedle toho pak žalobkyně trpí částečnou ztrátou zraku u pravého oka, která podle lékařské zprávy bude trvalého charakteru. Posudkový lékař přesto učinil závěr, že žalobkyně není invalidní, aniž by podrobněji zkoumal zdravotní stav žalobkyně. Od prvotního podání žádosti o přiznání invalidního důchodu nebyla žalobkyně pozvána k vyšetření ani jiné prohlídce. Žalobkyně je přesvědčena, že pokud by bylo hodnocení provedeno v souladu se zákonem a jejím reálným stavem, pak by měl být její zdravotní stav hodnocen podle kapitoly XIII., odd. E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále „vyhláška“), což s přihlédnutím k dalším onemocněním v souladu s § 3 vyhlášky odpovídá invaliditě II. stupně.
3. Žalobkyně rovněž své námitky směřovala vůči samotnému napadenému rozhodnutí, které pouze stroze konstatovalo, že posudkový lékař „podrobně prostudoval veškerou zdravotnickou dokumentaci“, aniž byla jakkoliv specifikována. V samotném posudku sice podklady uvedeny jsou, ale za situace, kdy se žalobkyně neměla k závěrům posudkového lékaře možnost vyjádřit, měly být uvedeny přímo v odůvodnění rozhodnutí o námitkách. Žalobkyně rovněž neměla možnost jakkoliv uplatnit svá práva v samotném řízení o námitkách. Byť jí byl doručen posudek posudkového lékaře, nebyla poučena o svých procesních právech. Napadené rozhodnutí tak bylo fakticky prvním úkonem v řízení. Jak rozhodnutí, tak podkladový posudek, se nevyjádřili vůbec k tomu, jakou práci žalobkyně vykonává. Proto žalobkyně nerozumí tomu, jak mohl žalovaný či posudkový lékař vůbec hodnotit pokles pracovní schopnosti. Napadené rozhodnutí je tedy nezákonné a nepřezkoumatelné.
4. Z uvedených důvodů navrhla napadené rozhodnutí zrušit.
5. Žalovaná ve svém vyjádření zrekapitulovala rozhodnou právní úpravu a shrnula průběh řízení před správními orgány. Podle jejího názoru posudkový lékař plně posoudil zdravotní stav žalobkyně. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise MPSV a žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

6. Při jednání, které krajský soud ve věci nařídil, oba účastníci setrvali na svých stanoviscích, s ohledem na závěr posudku posudkové komise (viz níže) navrhli shodně zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobkyně i nadále požadovala zrušení prvostupňového rozhodnutí.
7. Soud zjistil, že žalobu lze věcně projednat. Přezkoumal tedy napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), v mezích žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil k osobě žalobkyně, že vystudovala obor dámská krejčová, aktuálně pracovala jako účetní, nicméně na nemocenské.
9. Krajský soud dále zjistil, že žalobkyně v červnu 2023 požádala o přiznání invalidního důchodu. Z tohoto důvodu nechal žalovaný vypracovat posudek posudkovým lékařem OSSZ Ostrava. Ten v posudku ze dne 31. 7. 2023 dospěl k závěru, že žalobkyně je invalidní v I. stupni od 19. 5. 2023. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo zdravotní postižení – levostranný iritační kořenový lumboischiadický syndrom L5, tj. postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce s procentní mírou poklesu pracovní schopnosti 40 %. V návaznosti na tento posudek žalovaná rozhodla prvostupňovým rozhodnutím, proti němuž podala žalobkyně námitky.
10. V řízení o námitkách si žalovaná vyžádala další posudek. V posudku ze dne 16. 1. 2024 posudkový lékař IPZS potvrdil posudkový závěr tak, že v případě žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, nicméně s ním není spojena invalidita. Rozhodující příčinu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nicméně stanovil odlišně, a to postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1b přílohy k vyhlášce, s mírou poklesu pracovní schopnosti 20 %. Tu posudkový lékař stanovil při horní hranici a dále navýšil podle § 3 vyhlášky pro další zdravotní postižení o 10 % na celkových 30 %. Posudkový lékař IPZS uvedl, že na rozdíl od lékaře OSSZ nezjistil funkční postižení takové závažnosti, aby indikovalo některý stupeň invalidity. Postižení hodnotil jako lehké funkční postižení, zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, poruchu statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu.
11. S ohledem na žalobní námitky nechal krajský soud v řízení zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. V **posudku ze dne 20. 9. 2024 posudková komise v Ostravě** dospěla na rozdíl od posudkového lékaře IPZS k závěru, že žalobkyně je invalidní v I. stupni, neboť její pracovní schopnost poklesla o 40 %. Naopak dospěla ke shodnému závěru jako posudkový lékař OSSZ. Podle názoru posudkové komise je v případě žalobkyně rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu chronický vertebrogenní algický syndrom, tj. postižení zařazené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovila na hodnotě 40 %. Ke vzniku invalidity došlo dne 19. 5. 2023. Posudková komise doplnila, že se jedná o středně těžké funkční postižení. Dále uvedla, že se jedná o závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky i dynamiky páteře, insufiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře. Své závěry posudková komise učinila i na základě vlastního vyšetření přítomnou neuroložkou. Posudková komise dále stanovila platnost

posudku do 31. 5. 2025, neboť správnou rehabilitací, lázeňskou terapií a domácím cvičením lze dosáhnout zlepšení zdravotního stavu žalobkyně. V rámci pracovní rekomandace uvedla, že je žalobkyně schopna vykonávat výdělečnou činnost se sníženými nároky na tělesné schopnosti. Pracovní omezení pak spočívají ve vyloučení práce fyzicky namáhavé, s nutností dlouhých pochůzek zvláště po nerovném terénu, práce v kleče a dřepu. Podle názoru posudkové komise je žalobkyně schopná využít dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, přičemž je schopná rovněž rekvalifikace.

12. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje žalovaná. Pro účely soudního přezkumu zdravotní stav pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“); za tím účelem MPSV zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o OPSZ). Soud ovšem nezkoumá věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím důkazem. A to za předpokladu, že z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochybností, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku zpochybnily. Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá. Posudkové závěry musí náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí ve dvouinstančním řízení, její rozhodnutí v námitkovém řízení musí být jasné, srozumitelné a úplné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).
13. Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
14. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností neurologie. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Na základě toho posudková komise přijala svůj posudkový závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 40 %, stanovila

datum vzniku invalidity, datum kontrolní lékařské prohlídky pak stanovila s ohledem na očekávané zlepšení.

15. Za tohoto stavu soud uzavírá, že jelikož zdravotní stav žalobkyně byl v rozhodné době jiný, než jaký vzala na základě provedeného posudku lékaře IPZS za zjištěný žalovaná, je její rozhodnutí vadné pro chybně zjištěný skutkový stav, a v důsledku toho nezákonné. Soud na základě výše uvedeného posudku posudkové komise dospěl k závěru, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v I. stupni, kdy její pracovní schopnost poklesla o 40 %, a to od 19. 5. 2023, s platností do 31. 5. 2025.
16. Žaloba je tedy důvodná a soud napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. „*[z]ruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.*“ Soud tak tedy výrokem I. tohoto rozsudku učinil. V dalším řízení je pak žalovaná povinna (ve shodě s ustanovením § 78 odst. 6 s. ř. s.) zahrnout výše uvedený posudek posudkové komise MPSV Ostrava mezi podklady pro nové rozhodnutí a podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalována vázána právním posouzením krajského soudu o stupni invalidity žalobkyně.
17. Žalobkyně sice navrhovala i zrušení prvostupňového rozhodnutí, tomuto návrhu soud nicméně nevyhověl. Jednak zrušení prvostupňového rozhodnutí je pouze fakultativní (srov. § 78 odst. 3 s. ř. s.). Co však soud považuje za podstatnější, pro zrušení prvostupňového rozhodnutí soud neshledal důvody, neboť posudek posudkové komise se v podstatě ztotožnil se závěrem posudkového lékaře OSSZ, na jehož podkladě bylo prvostupňové rozhodnutí vystavěno.
18. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch a podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží takovému účastníku právo náhrady důvodně vynaložených nákladů proti tomu účastníkovi, který úspěch neměl. Náklady řízení žalobkyně představují odměnu za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb.
19. K tomu soud poznamenává, že v průběhu řízení došlo k novelizaci advokátního tarifu, a to vyhláškou č. 258/2024 Sb., která vstoupila v účinnost od 1. 1. 2025. Podle přechodného ustanovení, čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb. pak platí, že *za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.* Z citovaného ustanovení tak pro právě projednávanou věc vyplývá, že odměna za jednotlivé úkony se liší v závislosti na tom, zda byly učiněny před provedenou novelou, nebo až po 1. 1. 2025.
20. Za období do 31. 12. 2024 tak žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení spočívající v odměně za zastoupení advokátem podle advokátního tarifu, ve znění do 31. 12. 2024, ve výši 1 000 Kč, podle § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu, a to za tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, účast u jednání posudkové komise) podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu, třikrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za toto období tedy celkem 3 900 Kč.
21. Za období od 1. 1. 2025 pak žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení spočívající v odměně za zastoupení advokátem podle advokátního tarifu, ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu, a to za jeden úkon právní služby (účast u jednání) podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu, jedenkrát režijní paušál ve výši 450 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 4

advokátního tarifu. Za toto období tedy celkem 8 970 Kč.

22. Žalobkyni dále náleží DPH z těchto částek podle § 57 odst. 2 s. ř. s. Celkem tedy náklady řízení činí 10 854 Kč. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejího práva. Soud proto žalovanou k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalované.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 12. března 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně